

šileného vědce Felixe Hoennekera, anebo osobně v obsáhlých autorských předmluvách, pro Vonneguta typických. Existuje více Vonnegutových životopisů, tenhle mi přišel nejobjevnější a nejtípnější – včetně stylu, který jemně, ale nepřehnaně napodobuje ten Vonnegutův.

Výbor z deníků Jana Zábrany *Celý život* není přísně vzato (auto)biografie a také to není nová kniha, v roce 2015 vyšel jen její dotisk. Stojí však za upozornění vzhledem k mimořádné kvalitě a hodnotě textu. Kdo chce porozumět komunistickému režimu v Československu (a mnoha dalším věcem), ten si Zábranu prostě musí přečíst. Je to kniha velice osobní, smutná, úzkostná a moudrá. (Což zní nebezpečně panwerichovsky či pan-pratchettovsky, nic proti nim. Nuže, ubezpečuji vás, že k rozšafnému mudrování má zatraceně daleko. My jsme totiž už pozapomněli, co slovo moudrý znamená. Se Zábranou se to můžete doučit. Bude to ale bolet.)

Ian Kershaw: Hitler 1889–1936: Hybris; Hitler 1936–1945: Nemesis. Argo, Praha 2015.

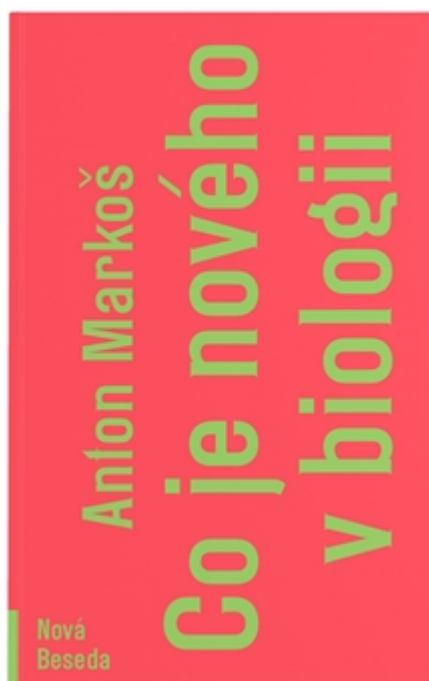
Ashlee Vance: Elon Musk: Tesla, SpaceX a hledání fantastické budoucnosti.

Adam Sisman: John le Carré: The Biography. Harper 2015.

Ginger Strand: The Brothers Vonnegut: Science and Fiction in the House of Magic. Farrar, Straus and Giroux 2015.

Jan Zábrana: Celý život: Výbor z deníků 1948 - 1984. Torst 2001 (dotisk 2015).

Věda a technika

Z nových titulů týkajících se technických a přírodních věd jsem nakonec vybral jen čtyři – vyšly jich desítky, ale skutečně vyčnívalo jen málo.

Lisa Randall mě svými předchozími knihami nikdy nezaujala, její popularizační úsilí mi vždy přišlo trochu křečovitě (stejně jako u mnoha jiných špičkových teoretických fyziků Weinbergem počínaje). Tentokrát se však podle mého soudu našla, byť spojení *Dark Matter and the Dinosaurs* zní trochu strašidelně (všechno souvisí se vším). O dinosaury však v textu až tak moc nejde, o temnou hmotu ano, a její problematika je zde popsána lépe a čtivěji než v jakémkoli jiném populárním pojednání, které mi přišlo do ruky.

Útlá knížka *Co je nového v biologii* od Antona Markoše je skvělý nápad obsahem i formou – přál bych si, aby podobné „Co je nového“ čas od času sepsali i experti v jiných profesích. Markoš si vybral několik dle něj významných výzkumných směrů, dobře je vysvětlil a doplnil extrémně stručným (ale postačujícím) výkladem použité terminologie a teoretických základů. Není to úplně lehké čtení, ale kdo si poradí s větší částí obsahu časopisu *Vesmír*, ten tuhle knihu zvládne taky.

Skvělý popularizační výkon odvedl V. Anton Spraul v knížce *How Software Works*, jejíž podtitul (viz níže) je v podstatě výčtem pokrytých témat. Autor v ní pomalu, trpělivě a opravdu srozumitelně vysvětluje některé významné softwarové postupy a technologie – umožní vám například vygenerovat si soukromý a veřejný klíč jen s tužkou a papírem (neprakticky krátký, ale jinak se zachováním jádra skutečného algoritmu). Je to velice poučné a předepsal bych to jako středoškolskou učebnici, kdybych takovou moc měl.

Ale jestli chcete vysvětlování skutečně po lopatě, sáhněte po knize jménem *Thing Explainer* neboli Vysvětlovač věcí, jejímž autorem je Randall Munroe – ten člověk, co píše slavný komiks *xkcd*. Munroe si předsevzal (a dodržel), že v ní objasní co nejvíc složitých věcí z vědy a techniky pomocí obrázků a s využitím slovní zásoby omezené na tisíc slov. Včetně vlastních jmen, takže Mezinárodní vesmírná stanice je „společný vesmírný dům“, buňky „sáčky s věcmi uvnitř nás“, Mars „rudý svět“, mikrovlnka „radiová krabice na ohřívání jídla“ a tak dále. Upřímně řečeno, jako jednoduché vysvětlování to možná až tak moc neobstojí, ale jako ukázka autorovy ekvilibristiky ano – a hlavně jako zbrusu nový pohled na staré známé věci. Neskutečně osvěžující a zábavná kniha.

Lisa Randall: *Dark Matter and the Dinosaurs: The Astounding Interconnectedness of the Universe*. Ecco 2015.

Anton Markoš: *Co je nového v biologii*. Nová beseda 2015.

V. Anton Spraul: *How Software Works: The Magic Behind Encryption, CGI, Search Engines, and Other Everyday Technologies*. No Starch Press 2015.

Randall Munroe: *Thing Explainer: Complicated Stuff in Simple Words*. John Murray 2015.

Proza